

KOULUTUS- JA OPPIMATERIAALITOIMISTO

Anni Näkkäljärvi

TAITAVIA SAAMELAISNUORIA KOKOONTUI UTSJOELLE

Saamelaisnuorten taidetapahtumaan Utsjoen koulukeskuksessa osallistui lähes 300 koululaista opettajineen saamelaisalueen 16 koulusta, joissa opetetaan saamen kieltä tai saameksi. Vuotuinen tapahtuma on tärkeä saamelaisten lasten ja nuorten saamenkielen käytön sekä saamelaisen identiteetin vahvistaja. Lisäksi nuoret pääsevät esittelemään osaamistaan. Yhteensä Utsjoen koulukeskuksen erikoisen taidokkaasti koristeltuun saliin oli kokoontunut arviolta 450 ihmistä. Rehtori **Arja Alaraudan** tervetuliaissanojen jälkeen juontajana toiminut opettaja **Helmi Länsman** saikin esitellä yleisölle koko saamelaisalueen koulujen kauniisti pukeutuneita taidokkaita musiikkiryhmiä.

Tapahtuman lajeina olivat tänä vuonon musiikki ja sarjakuva. Musiikkiesityksiä oli ilmoittautumisten mukaan 20, ja sarjakuvia saapui määräaikaan 180 kpl. Musiikkisarjan tuomarit **Annukka Hirvasvuopio-Laiti**, **Tiina Sanila** ja **Mikkal “Amoc” Morottaja** olivat painottaneet arvosteluissaan erikoisesti sitä, miten paljon nuoret itse olivat suunnitelleet esityksiään. Lisäksi he kiinnittivät huomiota mm. siihen, miten hyvin sanat oli opeteltu ulkoa. Kaiken kaikkiaan tuomarit olivat sitä mieltä, että oli vaikeaa nostaa ketään muiden edelle. He olisit mielellään palkinneet kaikki osallistujat.

Musiikkikilpailun aloitti Karigasniemen pienten, **Badjemánát** –ryhmän kappale *Eallu lea dál gárddis*, ohjaajana Kaaren Kitti. Inarinsaamenkielisen lastenlaulun *Täälvist kal lii juonâs (Rati riti ralla)* esittivät Inarin peruskoulun oppilaat **Purgâčiivgah** ohjaajinaan Miina Seurujärvi, Armi Seurujärvi ja Heli Aikio. Seuraavana esiintyi Ivalon 0-6 luokkien yhteinen ryhmä **Gufihttarmánát** kappaleella *Skuvlabeaiveblues*, ohjaajinaan Bigga-Helena Magga ja Soile Ratavaara-Peltonen. Inarin peruskoulun 2. ja 3. luokkalaiset **Xia & Irina** lauloivat Tiina Sanilan kappaleen *Ráhkistatgo don mu?* He olivat harjoitelleet Ritva Torikan ohjauksessa. Vuotson suuri, 14 oppilaan ryhmä **Vuohču ráidu**, esitti oman kappaleensa *Ratio*, jonka oli ohjannut Tuula-Maija Magga-Hetta. Ryhmä kilpaili sarjassa 4-6. Sevettijärven koulun 2. luokkalaiset **Juuso Fofonoff ja Hannele Fofonoff** lauloivat Naska Mosnikoff laulun *Tutbaja - tuutulaulu*. Opettaja Seija Sivertsen oli heidän ohjaajansa. *Jussá, Piákká ja neidah* esittivät inarinsaameksi Aune Vesa kappaleen *Sáárá-Márjá* sarjassa 4-6, ohjaajanaan Heli Aikio. Sevettijärveltä tulivat myös 5-6 luokkien **Tantsaajat**, jotka esittivät Katri Jefremoffin rumpusovituksen tutusta *Ainamilaadu* –laulusta. Seija Sivertsen oli ohjannut esityksen. Karigasniemen 6-7 luokkien oppilaat ryhmässä **Duottarnuorat** joikasivat perinteisen joiun *Gáregasnjárga*, johon sanat oli tehnyt Káre Risten. Ryhmän ohjaajana oli Kaaren Kitti. Ennen taukoa lavalle nousivat vielä Karesuvannon 6-12 vuotiaat oppilaat, **Buoidagat**, esityksellään *Čáppa jurdagiiguin geasseorohagaide*, jonka olivat ohjanneet opettajat Anna-Reetta Niemelä, Taina Syväjärvi ja Timo Kurki.

Tauolla Utsjokisuun 9. luokka piti buffettia ja möi vieraille makeisia, kahvia ja pientä purtavaa. Samalla ihmiset pääsivät tutustumaan toisiinsa, mikä onkin yksi tapahtuman tärkeä tavoite. Vieraiden joukossa olivat myöskin kulttuurisuunnittelija **Panu Mäenpää** ja toimikunnan jäsen **Jorma Pilke** Helsingistä Allianssi –nuorten yhdistyksestä, joka järjestää valtakunnallisen Nuori Kulttuuri –tapahtuman.

Tauon jälkeen Utsjokisuun **Mánáid mánát** pääsivät lavalle kappaleellaan **Áhkku káhkku**, jonka he olivat itse tehneet ohjaajansa Niilo Rasmusen kanssa. Heidän jälkeensä vuorossa oli inarilainen **Ruovdeláigi – fierbmeáidi** –niminen ryhmä Nils Aslak Valkeapään kappaleella *Váimmustan lea bieggá*, ohjaajinaan

Inker-Anne Magga ja Heli Aikio. Katri Kittilä oli ohjannut Ivalon peruskoulun ja lukion ryhmää **Beaivvi nuorat**. He esittivät Mari Boinen *Beaivvinieida* ja Niko Valkeapään *Stirdon* -kappaleet. **Aanaar tuškâ** soitti kaksi rockbiisiä, jotka mm. ryhmän ohjaaja Heli Aikio oli kääntänyt inarinsaamenksi: *Vuástás* (Six Ribbons: Jon English) ja *Ohtâ mist* (One of us: Eric Bazilian). Inarista tuli myös ryhmä **Uđas**, joka soitti Tiina Sanilan kappaleet *Ráhkistatgon mu* ja *Ovllá*. Heidän ohjaajinaan toimivat Pentti Pennanan ja Seija Magga. Vuotsolaisryhmä **SomBy** soitti saamelaisrokkia. Heidän jälkeensä vuorossa olivat **Sodankylän saamen lukijat** Mari Boinen kappaleella *Oktavuohhta*. Enontekiön peruskoulun ja lukion ryhmä **Nástemánázat** olivat tehneet tanssikoreografian esitykseensä *The move*. Viimeisenä lavalle pääsivät Utsjokisuun taitavat nuoret **Áiggi mánát** kappaleellaan *1000 jagi*, jonka olivat itse tehneet opettajansa Niilo Rasmuksen kanssa.

Sillä aikaa kun musiikkituomarit tekivät töitä ja pohtivat, kenet he haluavat lähettää Turkuun toukokuussa edustamaan saamelaisnuoria, jaettiin palkinnot sarjakuvasarjan voittajille. Tässä tuomarina oli toiminut rovaniemeläinen **Linda Sjöholm**, lähes valmis kuvaamataidon opettaja, jonka gradu käsittelee sarjakuvaa. Apunaan hänellä oli **Rauna Rahko** Saamelaiskäräjiltä. Arvostelussa on kiinnitetty huomiota taiteelliseen omaperäisyyteen, saamelaissymboliikkaan ja kulttuuriin, sarjakuvan keinojen ja kielen hyödyntämiseen ja keksieliääseen tarinankerrontaan, tunnelmaan sekä selkeään luettavuuteen. Tuomarit kertoivatkin vaikeutenaan olleen valita 180 kuvan joukosta palkittavat työt.

Musiikkikilpailun tulokset

Musiikkikilpailun lajit olivat konserttimusiikki, kansanmusiikki, rap, reggae, dancemusic, iskelmämusiikki, jazzmusiikki sekä rock- ja popmusiikki. Turun Nuori Kulttuuri –tapahtumaan valittiin 3 ryhmää: inarinsaamenkielinen ryhmä **Jussá, Piäkká ja neidah** (4-6 lhk), **Uđas** niin ikään Inarista kappaleella *Ovllá* ja lisäksi vuotsolaisryhmä **SomBy** Mari Boinen kappaleella *Alla hearrát guhkin Oslos*.

0 – 3 lk:

1. **Purkáčivgah, Inarin ala-aste**; “Täälvist kal lii juonâs/Juhcá jullá”
2. **Kolmoset, Sevettijärven koulu**; “Tutbaja” –leu´dd
3. **Xia & Irina, Inarin ala-aste**; ”Ráhkistat go mu?”

4-6 lk:

1. **Jussá, Piäkká ja neidah, Inarin ala-aste**; “Sáará-Márjá”
2. **Tanttsaajat, Sevettijärven koulu**; “Ainamilaadu” – rumbučájáhus
3. **Buoidagat, Karesuvannon koulu**; ”Čáppa jurdagiiguin geasseorohagaide”

7-9 ja lukio

1. **SomBy, Vuotso**; “Sápmi rocks”
2. **Uđas, Inari**; “Ráhkistat go mu” ja “Ovllá”
3. **Aanaar tuškâ, Inari**; “Vuástás” ja “Ohtâ mist”

Kunniamaininta: Nástemánázat: The move, Enontekiön peruskoulu ja lukio

Sarjakuvakilpailun tulokset

Sarjakuvan teemana oli POHJOINEN: **DAVVIN – TAVVEEN – TÄ'VVEN**; Kertomus elämästä pohjoisessa – tapahtumista, arjen töistä, historiasta, tavoista, juhlista, pukeutumisesta, suvuista...

Materiaalit oli määritelty: 4A-arkki, yhdellä arkilla vähintään 4 ja enintään 6 ruutua. Mustaa tussia tai kynää tuli käyttää, värien ja pelkän lyijykynän käyttö oli kielletty.

0-3 luokka

1. **Mari Orvokki Muhonen**, Inarin peruskoulu 1. lk
2. **Jolanda Magga**, Ivalon peruskoulu 3. lk
3. **Sanna – Máret Muhonen**, Inarin peruskoulu 3 lk.

4-6- luokka

1. **Jussá Seurujärvi**, Inarin peruskoulu 4. lk.
2. **Kim Rasmus**, Utsjoen peruskoulu, 6.lk.
3. **Leena Fofonoff da Almira Gerasimoff**, Sevettijärven koulu 5. ja 6. lk (yhdessä)

7-9 luokka

1. **Sunna Kittti**, Inarin peruskoulu 9. lk.
2. **Mari- Kristiina Guttorm**, Inarin peruskoulu 7. lk.
3. **Pauliina Länsman**, Utsjoen peruskoulu 7. lk.

Lukio:

1. **Henry Tapani Valle**, L2. Utsjoen saamelaislukio
2. **Maiju Alaraudanjoki**, L1. Utsjoen saamelaislukio
3. **Inga Koivisto**, L1. Utsjoen saamelaislukio

Turkuun valitut 3 ryhmää

Udas Inarista.